

ganske vist paa mange Steder i Høire, baade i Rigsdagen og udenfor den, var et Ønske tilstede om, at vi kunde komme tilbage til en roligere og ordnet Tilstand; men hvad kan det da være, som ikke desto mindre kan tilskynde det ærede Flertal til nu at stille sig paa den Maade, som det nu gjør? Jeg kan ikke nægte, at jeg i denne Henseende har den Tro, og det være mig tilladt ligefrem at udtale den, at man har været noget under Tryk af den formentlig offentlige Mening i Landet, hvortil det andet ærede Mindretal i Udvalget henviser i sin Betænkning. Jeg har den Tro, at, naar man her mener at burde finde den skarpeste og utvetydigste Form for den provisoriske Lovs Forkastelse, saa er det, fordi man gaar ud fra, at den offentlige Mening i Landet skulde kræve noget Saadant, og fordi man mener, at der skal tages Hensyn til en saadan almindelig Mening i Landet. Her i Landet have vi imidlertid, og jeg siger Gud være Lovet, ikke hvad man andetskeds kjender under Navn af Mandat impé- ratif, vi kjende ikke dette, at Rigsdagsmænd skulle rette sig efter Instruxer, givne af deres Vælgere; tværtimod, vor Grundlovs § 56 paabyder Rigsdagsmændene at handle ene efter deres Overbevisning og uden at lade sig binde ved nogen Instrux fra Vælgernes Side. Jeg vil ogsaa sige, at det vilde være meget ueheldigt, hvis man lod det være afgjørende, hvad der kommer frem paa større eller mindre Møder rundt om i Landet. Det er dog vel noget, der følger af sig selv, at Mænd, der kaldes sammen eller som mødes, for maaske efter en noget farvet Fremstilling af de stedfundne Begivenheder at skulle have en Mening om det Passerede, let dømme noget anderledes, noget hurtigere, end de have Ret til at gjøre, hvis Opgave det har været virkelig at sætte sig ind i Forholdene og lære dem til Bunds at kjende. Med andre Ord: det er forklarligt, det er naturligt, at den almindelige Mening i Landet tilbørlig er en siebliffelig Stemning, at den kommer frem under det Indtryk, som visse Begivenheder, visse Udtalelser og saa fremdeles fremkalde; men anderledes stiller det sig tilvisse med Folkets Udkaarne, Folkets Repræsentanter. De have den Pligt modent at overveie, de have den Pligt ikke at tage Forniften fangen, thi det skal man ikke gjøre, men at tage Følse og Stemning fangen; de have den Pligt at overveie, ikke hvad der kunde være mest tiltalende for en almindelig Følse, men hvad der kan være rigtigt og klogt ogsaa med Fremtiden for Die; de have Ansvar, medens den of-

fentlige Mening rundt om i Landet ikke har noget Ansvar, og dette gjør Stillingen helt anderledes. Det er derfor en farlig Ting at tage Hensyn til og støtte sig paa en formentlig almindelig offentlig Mening, og jeg siger til de Herrer: Styr ikke for meget paa, hvad der sker, og hvad der træder frem i de forskjellige Kredse i Landet, styr ikke for meget paa, hvad der ytrer og hvad der rører sig indenfor deres Meningsfællers Grændser; hæv Blikket høiere og fast det ud over hele Landet, ud over Deres Fædreland, og jeg er overbevist om, at De da ville se, at det for Fædrelandet er af den allerhøieste Vigtighed, at man ikke yderligere kaster sig ind i en Krisis af den Beskaffenhed, som der her vil blive Spørgsmaal om, i en Krisis, hvis Følger Ingen kan forudsige, heller ikke nogen af de Herrer, hvor klog han end er, og hvor sikker han end er paa Demokratietets Seir. Det er imidlertid ogsaa i en anden Henseende farligt og misligt at støtte sig paa den formentlige Opinion. Den almindelige Opinion er nemlig siddom noget vægelsindet, og det kunde let være, at de Herrer, som i dette Diebliff støtte sig paa en formentlig almindelig Stemning, om ikke altfor lang Tid ville erføre, at det havde været klogere ikke at tage saa meget Hensyn til den siebliffelige Stemning. Jeg nærer, som jeg allerede engang tidligere har udtalt, den Overbevisning, at jo længere denne Strid drages hen des tomere vil Ønsket om at komme ud af den blive overveiede, og jeg nærer ingen Tvivl om, at den Tid vil komme, da den offentlige Mening vil være enig om at stemme for Tak til de Mænd, der have bidraget til at tilveiebringe Fred og Enighed, og derimod ikke til dem, der have bidraget til at fremfalde Striden og dens Følger. Derfor siger jeg til De Herrer: Kast ikke Blikket alene paa Diebliffet, men se ogsaa en Smule ud i Fremtiden! Ja, om saa Diebliffet vil Afstemningen finde Sted; jeg beder De Herrer vel at overveie, hvorledes De ville afgive deres Stemmer, maaske kunde De ellers i Morgen komme til at fortrude den Maade, hvorpaa De i Dag have afgivet Deres Stemmer, men da vil det være forsilde.

Winter: Den Situation, hvori vi i Diebliffet befinde os, er saa alvorlig, at enhver Fædrelandsven til det Yderste maa anstrenge sin Tankemyne for at se, om der kan findes nogen Udvei af den. Det kan ikke andet end glæde at se, at Udvalgets forskjellige Afdelinger have havt Situation-